

คู่มือ

แผนขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ของเทศบาลตำบลหนองคล้า



คำนำ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๘ กำหนดให้แผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำหรือ ทบทวนให้แล้วเสร็จภายใน เดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณถัดไป ซึ่งในปัจจุบันการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการ กำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่า ทันกับการเปลี่ยนแปลงและมุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ พิจารณาอย่างรอบคอบ ให้เห็นถึง ความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้ง ในเชิงสนับสนุนและ เป็นอุปสรรคต่อกันเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

นอกจากนี้ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน ได้เห็นข้อเด่น ข้อดี โอกาสและข้อจำกัดของท้องถิ่นในการพัฒนาอย่างมี เป้าหมาย มีช่องทางในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม สามารถกำหนด กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและลงมือทำงานร่วมกันได้ สามารถวางแผนจัดการกับ ทรัพยากรหรือทุนในท้องถิ่น ทั้งทุนบุคคลและทุนสังคมที่มีอยู่ได้ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น อีกทั้งยังสามารถรับผลประโยชน์ร่วมกันได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี เอื้ออาทรต่อกัน ปลุกฝังทัศนคติค่านิยมที่ดีให้กับท้องถิ่น และท้ายที่สุดสามารถหาภาคีแนวร่วมในการทำงานเพื่อพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง

งานแผนและงบประมาณ

สำนักปลัด

เทศบาลตำบลหนองคล้า

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
ส่วนที่ ๑ แผนพัฒนาท้องถิ่น.....	๑
การทบทวนหรือจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	๑
การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	๒
การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	๓
การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	๔
ส่วนที่ ๒ การประชาคม.....	๕
การประชุมประชาคม.....	๕
การจัดการประชุมในเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล.....	๖
ส่วนที่ ๓ แผนการดำเนินงาน.....	๘
แผนการดำเนินงาน.....	๘
ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	๙
การติดตามและประเมินผลแผน.....	๙

ส่วนที่ ๑

แผนพัฒนาท้องถิ่น

การทบทวนหรือจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

การทบทวนหรือจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

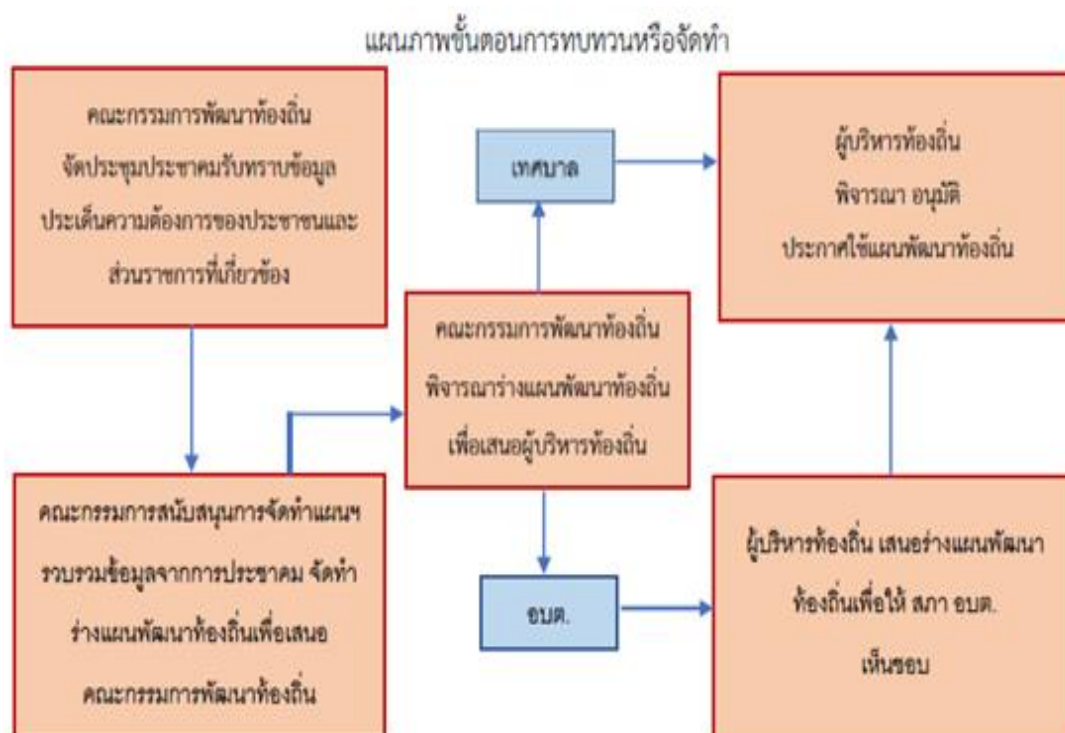
๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อ แจ้างแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน ความช่วยเหลือทางวิชาการและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์ เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๓. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น เสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๔. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อสภา องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป



การเพิ่มเติม แผนพัฒนาท้องถิ่น

การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

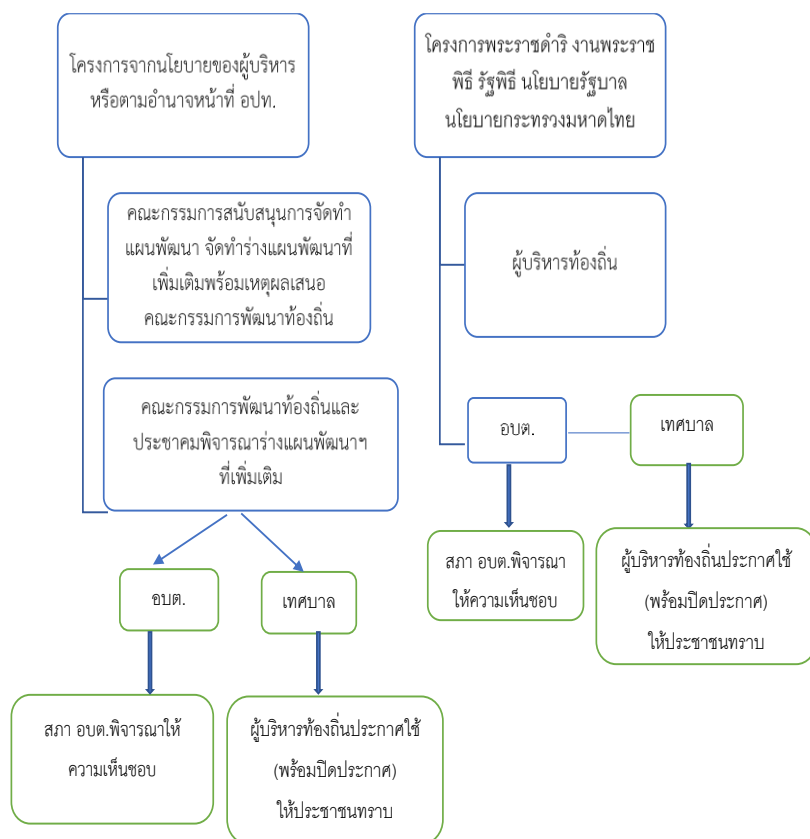
๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมพร้อมเหตุผลและความจำเป็นเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย

เมื่อแผนพัฒนาที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้วให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

ในกรณีเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริงานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาลและนโยบายกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่ง พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย

แผนภาพขั้นตอนการเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น



และเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว

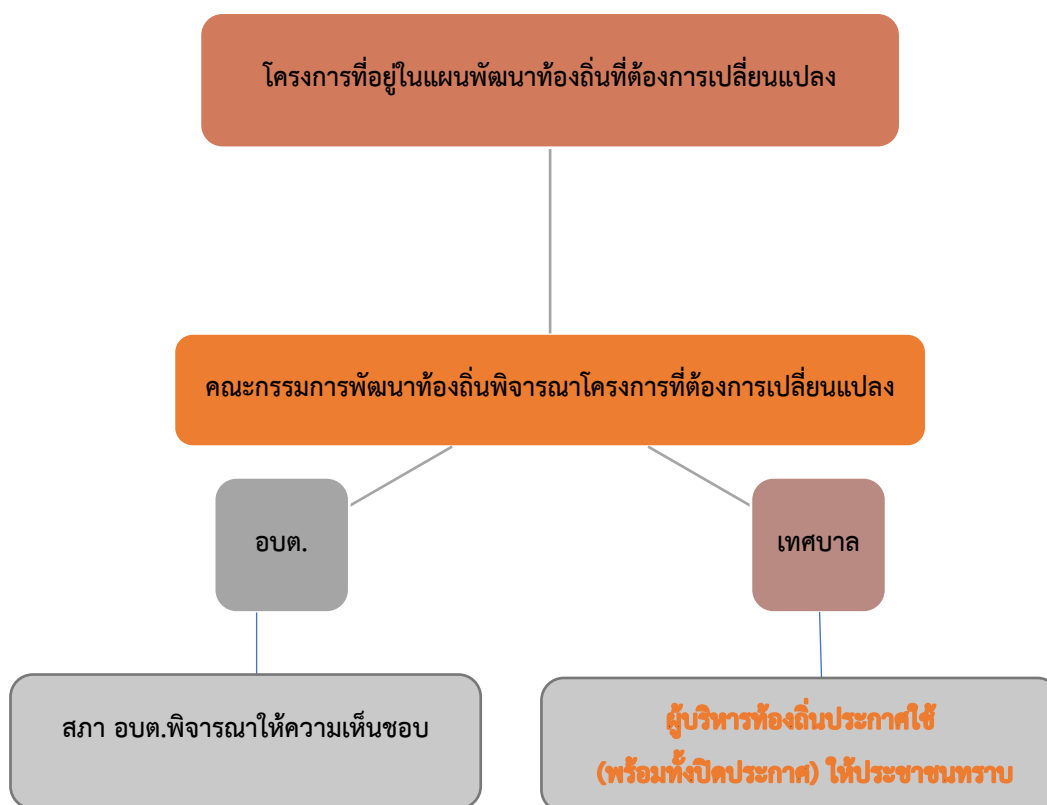
การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นอำนาจคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตาม มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย

เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้พร้อมปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

แผนภาพขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

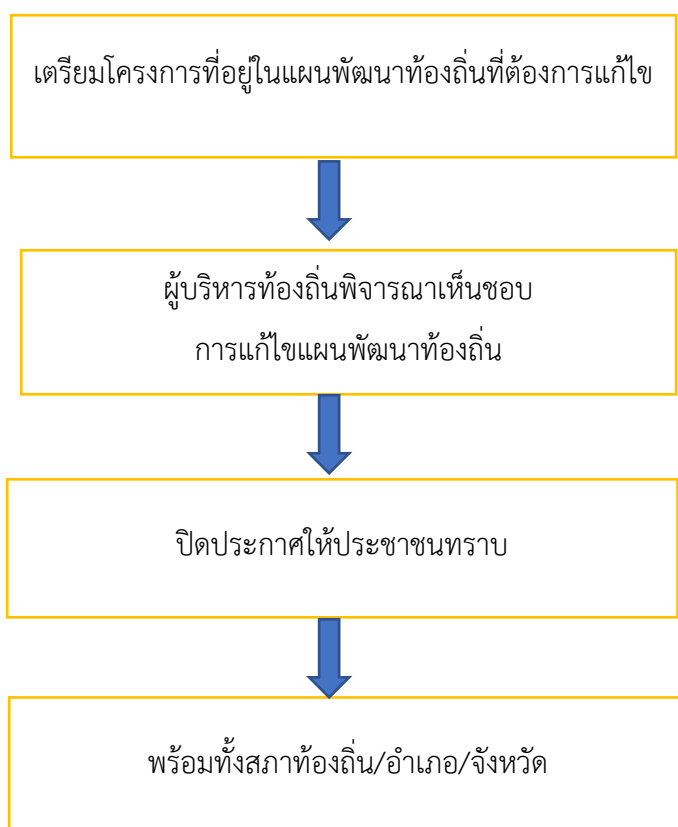


การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น

การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้เห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แก้ไขแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดทราบด้วย

แผนภาพขั้นตอนการแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น



การประชุมประชาคม

ส่วนที่ ๒ การประชาคม

ก่อนการจัดเวทีประชาคมจะต้องมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร รวมทั้งให้ข้อมูลแก่ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม โดยก่อนการจัดประชุมประชาคมให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. นัดหมายประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล เข้าร่วมประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของประชาชน โดยอาจประสานขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านหรือผู้นำชุมชน

๒. ประชาสัมพันธ์กำหนดวันนัดประชุมประชาคมล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า ๗ วันก่อนวันจัดประชาคม เพื่อชี้แจงขั้นตอนกระบวนการและรูปแบบ ระยะเวลาในการจัดทำข้อเสนอโครงการให้สอดคล้องความต้องการของเวทีประชาคมผ่านทางหอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ปิดประกาศในสถานที่ชุมชนหรือช่องทางอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนที่จะเข้าร่วมประชาคมรับทราบและมีการเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมประชาคม

๓. ให้ผู้ที่เสนอโครงการจัดเตรียมข้อเสนอโครงการตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนด และนำเสนอต่อเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล เพื่อให้พิจารณา (ยึดหยุ่นตามความสามารถ/เหมาะสมของหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบลนั้น ๆ โดยความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ก็ได้)

แผนภาพขั้นตอนการประชุม/การรับฟังความต้องการ (ของประชาชน)

การเตรียมการก่อนจัดเวที

๑. นัดหมายประชาชนในหมู่บ้าน (แจ้งสถานที่, เวลา, ฯลฯ)
๒. ประชาสัมพันธ์กำหนดวันล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน
๓. ผู้สนใจจะเสนอโครงการ จัดเตรียมข้อเสนอโครงการชุมชน

การจัดเวทีประชาคม

๑. ประธานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เปิดประชุม ชี้แจงวัตถุประสงค์
๒. เปิดให้ที่ประชุมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะปัญหา
๓. การร่วมกันพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ
๔. รวบรวมรายชื่อโครงการที่ผ่านการพิจารณา แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
๕. ประธานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย บันทึกผล

การจัดการประชุมในเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล

การจัดการประชุมในเวทีประชาคมหมู่บ้าน ชุมชน หรือตำบล เป็นการดำเนินการเพื่อให้ประชาชน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในพื้นที่คัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของ โครงการโดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ประธานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเปิดการประชุมประชาคมและชี้แจงวัตถุประสงค์ของ การเรียกประชุมประชาคม

ขั้นตอนที่ ๒ การรับฟังปัญหาและความต้องการ

- เปิดให้ที่ประชุมประชาคมร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะปัญหาและความต้องการแก่ที่ ประชุม โดยต้องบันทึกทุกปัญหา ความต้องการไว้อย่างโปร่งใส

- รวบรวมปัญหา ความต้องการทั้งหมดและบันทึกเพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาแบ่งกลุ่มปัญหา และจัดลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ ๓ การร่วมกันพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

- หากมีผู้ยื่นข้อเสนอโครงการชุมชนก่อนการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล ให้ผู้ที่เสนอ โครงการ นำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยอธิบายถึงความสำคัญและความจำเป็นในการ ดำเนินโครงการและความจำเป็นเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณหรือขอให้ดำเนินงานที่ละโครงการต่อที่ประชุมประชาคม หมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล

- หากไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอโครงการ ก่อนการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล ให้ที่ประชุม ประชาคมร่วมกันเสนอโครงการเพื่อแก้ปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล

- ให้ที่ประชุมประชาคมร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอโครงการตามปัญหาและความ ต้องการ เริ่มจากการพิจารณาว่าเป็นประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนรวม เป็นความจำเป็นเร่งด่วน ความคุ้มค่า เงินที่ต้อง ใช้ ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหา เป็นต้น

- หากโครงการที่ได้รับคัดเลือกเป็นโครงการที่เสนอภายในเวทีประชาคม โดยที่ยังไม่ได้มีการจัดทำ รายละเอียดของโครงการตามรูปแบบที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบรวบรวมและดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ ๔ ประธานในการประชุมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจัดทำบันทึกผลและรายงานผลการ ประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล

ขั้นตอนที่ ๕ ประธานในการประชุมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย รวบรวมรายชื่อโครงการที่นำเสนอในที่ ประชุมประชาคมเพื่อวิเคราะห์ความสำคัญ ความเป็นไปได้ ความคุ้มค่า ตลอดจนระเบียบกฎหมายตามอำนาจหน้าที่ที่ จะต้องดำเนินการให้โครงการตามที่ประชาคมเสนอ/รับรอง บรรลุผลสำเร็จและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ในการจัดประชุมเวทีประชาคมหมู่บ้าน ชุมชน หรือตำบลข้างต้น อาจจะมีการประชุมได้หลายครั้ง ตามความจำเป็น ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งจำนวนโครงการที่นำเสนอในเวที ประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบล โดยพิจารณาตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

แผนการดำเนินงาน

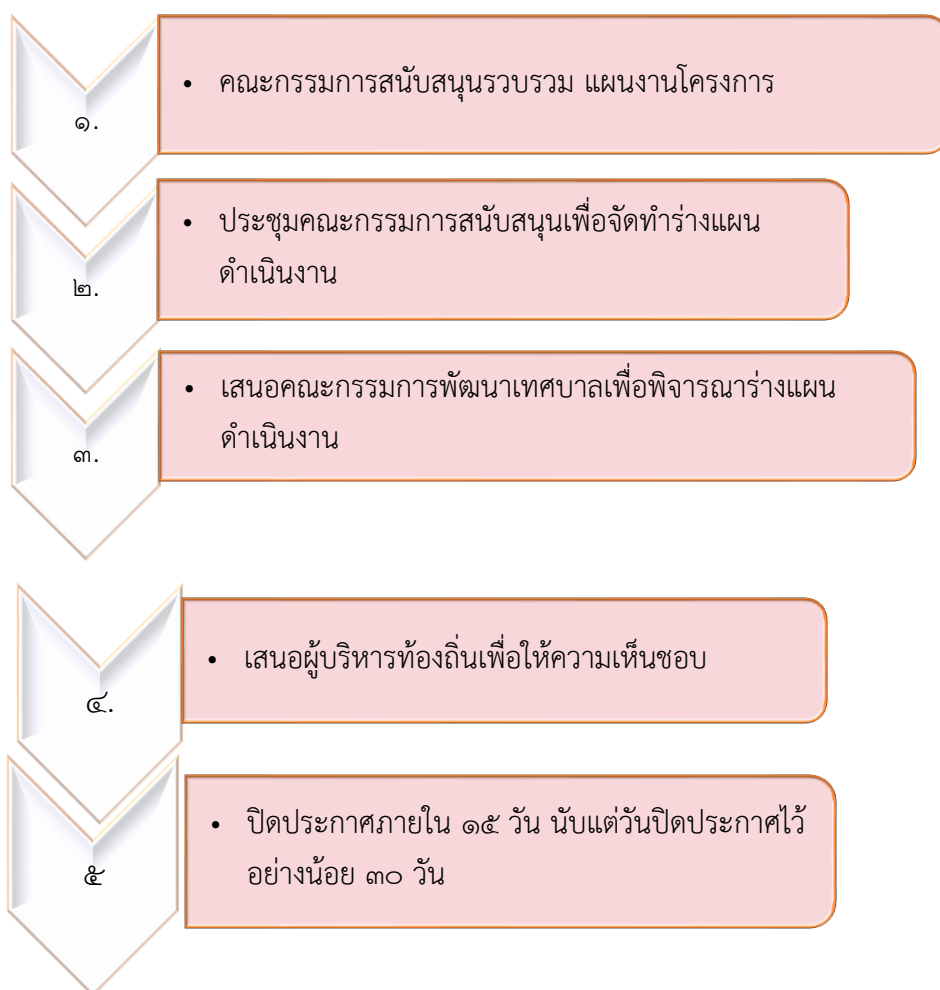
ส่วนที่ ๓ แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงาน ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแผนงาน/โครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วจัดทำแผนการดำเนินงาน เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาร่างแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่นประกาศเป็นแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้ ให้ติดประกาศแผนการดำเนินงานภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่ประกาศเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน และต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อยสามสิบวัน

แผนภาพขั้นตอนการจัดทำแผนดำเนินงาน



ส่วนที่ ๔

การติดตามและประเมินแผนพัฒนาท้องถิ่น

การติดตามและประเมินผลแผน

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

โดยใช้รูปแบบเชิงพรรณนา ซึ่งสามารถแสดงได้ทั้งการอธิบายเชิงสถิติ รูปภาพ กราฟ ข้อมูลต่าง ๆ ใช้แบบติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ

วิธีการ

๑. ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
๒. ห้วงเวลาในการติดตามและประเมินผลรายปี จาก ๑ ตุลาคม ปีก่อนหน้า ถึง ๓๐ กันยายน ปีปัจจุบัน
๓. ดำเนินการตรวจสอบในระหว่างการดำเนินโครงการพัฒนาและกิจการที่ดำเนินการจริงทั้งหมด ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น ว่าสามารถเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่
๔. สรุปผลการดำเนินโครงการในแผนพัฒนา
๕. สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ
๖. เสนอแนะความคิดเห็นที่ได้จากการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

- การกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
- แบบประเมินคุณภาพของแผนพัฒนา
- แบบประเมินความเห็นของตัวแทนของภาคประชาชนในพื้นที่
- ข้อมูลในระบบ e-plan และการประเมินผลด้วยระบบ e-lass (www.dla.go.th)

ขั้นตอน

๑. คณะกรรมการติดตามฯ กำหนดแนวทาง วิธีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
๒. คณะกรรมการติดตามฯ ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
๓. คณะกรรมการติดตามฯ รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามประเมินผล

แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๔. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร^{๑๕}

แผนภาพขั้นตอนการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

